

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön** reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 frt 25 kr., fél évre 2 frt 50 kr., egész évre 5 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

A közigazgatás reformja.

Megint elaludt ez a nagyfontosságú kérdés. A kiegyezési tárgyalások ringatják a közigazgatási reform bölcsőjét és így valószínű, hogy egyhamar nem is fog felébredni.

Sajátságos végzet üldözi a reformtörekvéseket. Minden ember epedve várja már a megvalósulását. Évtizedek óta mondogatjuk egymásnak, hogy végre nem lesz már új restauráció, ez volt az utolsó, a jövő ciklusban már állami közigazgatás lesz és mégis úgy áll a dolog, hogy megint csak lesz restauráció; ki tudja, vajjon ez lesz-e az utolsó, vagy hogy egyáltalán mi szándékban van a törvényhozás a nemzetnek ezen kétségtelenül erős törekvésével.

Nem voltunk nagy barátai a Szapáry-féle javaslatnak, de ma megvagyunk győződve arról, hogyha azt a rossz javaslatot, melyet agyonobstruált az ellenzék, törvényerőre emelte volna a képviselőház, akkor ma századrésznyi sem volna már a közigazgatási mizéria és ezer meg ezer slendrián közigazgatási copfot temettünk volna már el azóta a feledés sirkertjébe.

Végre is tisztába kell jutnunk a kérdés legnehezebb sajátosságával. Tökéletes közigazgatási reformjavaslatot

ember alkotni nem képes, mert a közigazgatási törvény millióféle érdeket érint, melyek millióféle speciális tulajdonságokkal bővelkednek, s melyekre így maga az élet fogja kodifikálni a paragrafusokat. Ha az emlékezetes Szapáry-féle javaslat annyi év óta életbeléptetve lett volna, a gyakorlat azóta megmutatta volna már, hogy ez, vagy amaz a része vagy intézkedése miért és mennyiben szolgált rá a revízióra.

Kétségtelen tény, hogy a közigazgatási ügyek elintézése körül rendkívül tág szabad mérlegelési jogot kell engedni a tisztviselői karnak és éppen ezért jóformán külön kell rá nevelni az embereket. Ez a szabad mérlegelési jog óriási hatáskört ruház minden tisztviselőre, s ezzel még a legkiválóbb jogászok sem képesek bánni, ha a kor szellemében nincs megrögzítve bizonyos általános szokás, bizonyos erkölcsi presszió, mely az egyéni érdekeket és ferde tulajdonságokat korlátok közé szorítja.

A törvényen kívül még a tisztviselői kar szellemének nevelésére van szüksége a közigazgatási életnek, mely erre jóformán jobban rá van utalva, mint magára a tételes törvényre és e szellem fejlesztésével vagyunk rendkívül elmaradva; e szellem fejlesztéséhez hozzá sem foghatunk addig,

míg választott tisztviselők végzik a közigazgatási ügyeket.

A választási rendszer még a legégszégesebb viszonyok között is megbénítja a közigazgatási tisztviselő igazságérzetét. Saját viszonyai, az oportunitás, melyet a választókkal szemben gyakorolni kénytelen, akaratlanul és öntudatlanul is saját érdekeinek oltalmazása köré tereli gondolatmenetét. Ezért lett az ősi autonóm rendszerből fondorkodó, ravasz, alattomos-sággal, törvények megkerülésével dolgozó közigazgatás. A külső siker-vadászás közben megrohad mindenütt a belső lényeg és felháborító közigazgatási eseteket teremt.

Most, midőn már ismét elkészült egy közigazgatási reformjavaslat, mely ismét pihenni tért még mielőtt napvilágot láthatott volna, nem lehet elég energiával sürgetni, hogy a kormány e javaslatokat tegye már le végrehalására a képviselőház asztalára.

Ismérjük az új javaslatok tartalmát. Nem tagadhatja senki, hogy azok figyelemreméltó éleslátással, gondos körültekintéssel vannak megcsinálva.

Kétségtelen, hogy bő alkalom van adva e javaslatokban a szigorú és jogos bírálatnak is, de ez nem lehet ok arra, hogy a javaslatokat az asztaloknál rejtgezzük.

Ismételjük, hogy senki ember fia

TARCA.

Követségben. 4.

Novella. Írta: Bánfalvi Lajos.

— Eredeti ember; kacagott Kórógyiné ahogy szobalányával magára maradt. Milyen kómikus volt, kinos zavarában. És mégis megsajnálta. — De ez a Szemlaky! Oh, óh! Ki hitte volna, hogy egy Dali Mimi lábánál heverve, cseng a kezemért?

Aztán a nők szokásaként hirtelen másfelé kalandozva gondolataival, Katóhoz fordult.

— Hogy fogadtak fent?

— Nagyon előzékenyen, felelt a leány. A kisasszony pénzzavarban lehet, mert jó angyalának nevezett és rögtön kiadta a leveleket.

— Képzelem Szemlaky meglepetését, ha megtudja, hogy én szereztem vissza a leveleit; kacagott a szép asszony.

— Még pedig elolvasatlanul; jegyzé meg Kató.

— Igaz. Pedig milyen jó alkalom lett volna megtudni, hogy irnak a férfiak a Dali Mimikhez. Tessék, ismét látogató; fakadt ki bosszúsán, hogy az előszoba csengője újból megszólalt. Nem vagyok itthon senkinek!

utasította szobalányát, gyorsan visszavonulva belső lakosztályába.

— Ismét ön? — rémüldözött Kató, mikor ajtót nyitva, Zobor alakja tokolodott be újint a szobába.

— Kénytelen voltam visszajönni; mentegetőzött Zobor. Mutasd, merre van egy ablak.

— Miért éppen ablak? kérdezte Kató kíváncsian.

— Hogy ledobjam magamat az út közepére. Ezért jöttem vissza.

— Dicséretes szándék; gúnyolta a leány. De talán otthon is végrehajthatná. Az ablak végre is mindenütt ablak, bár nem látom be, miért ez az öngyilkosság?

— Ugy? — Azt hiszed, nem úz a kétségbeesésbe a tudat, hogy egy tisztas, előkelő úrnőt egy pillanatra is összetéveszthettem aféle Dali kisasszonnyal?

— És ezért fosztaná meg magát életétől?

— Azt hiszem, az elég ok.

A Kató ábrázata szélesre nyúlt pajkos jókedvében; aztán megvillant a szemében valami ármányos tűz. agyát átcsikázta egy furfangos gondolat.

Ez az ember csinos férfiú; — hozzá előkelő nővel szemben olyan esetlen, éhletlen, hogy bocsánatkérését se képes helyes formába önteni. Nem félt ugyan tőle, hogy fenyegetését beváltva kiugrik az ablakon; de miért ne segítsen rajta, — ha lehet? És aztán, ki tudja? Hátha még a nagysága is...

Ezt a gondolatát aztán menten megvalósítva, Zobor felé fordult:

— És ha — igen, ha én most valamit elárulnék önnek?

— Ami megmenthet? kapott Béla a szón. Ki vele! Mi az?

— Ha bevallanám hogy úrnőm és én kissé megrtráltuk önt?

— Hm! Ez csakugyan különös volna.

— Ha azt mondanám; folytatta a leány furfangoskodását, hogy ön nem csalódott, hogy nem Kórógyinéval, de csakugyan Dali kisasszonnyal van?

— Ördög és pokol! pattant fel Zobor. Ez azt a meglepetés! Tehát megrtráltatok? Jó; — nem vagyok elrontója a tréfának — elfogadom. De cselre cseleltek és most rajtam a sor, asszonyom!

— Igy, ily uram! biztatta Kató. Csak bátran, merészen.

tökéletes közigazgatási javaslatot teremteni nem fog. Akármilyen magas jogási tudással, vagy zsenialitással készül is el a javaslat, azon csiszolni valót talál majd nemcsak a bíráló, de különösen maga a gyakorlati élet, melylyel a közigazgatási törvényeknek testvéresülni kell.

Erre a testvéresülésre a mai közigazgatási rendszer semmiféle irányt nem mutathat, e testvéresülés létesítéséhez tapasztalati adataink nincsenek. Mert mindaz, ami eddig a gyakorlati élet és a közigazgatási élet viszonyai között közigazgatási elintéztést nyert, a mai szervezet lehetetlen sajátságával van megmételvezve, és így irányadóul nem szolgálhat.

Gazdák és munkások. Ha az érdek és ellenérdeknek egymással élesen történt szembeállítása — első tekintetre harcnak tünteti is fel azt az ellentétet, mely az aratási rész követelése és megajánlása tekintetében a szentesi gazdák és mezői munkások közt felmerült: részünkről még sem minősítjük ezt annak, mert lelkünk mélyében megvagyunk győződve egyfelől arról, hogy a szentesi gazdaosztálynak minden tagja ma is — mint hajdanán — jóformán a családja kötelességébe tartozónak tekinti a munkását és a legjobb indulattal van hozzá, másfelől meg arról, hogy akik a munkások részéről — mint igazgatók — a már ismert túlköveteléssel lépnek: elenyésző kis részét képezik az egész munkásosztálynak, melynek zöme távol áll ma is a szociálista eszméktől és a bérharca tüzelő vezéréktől.

Hogy a gazdaosztály teljes jóindulattal kezeli a munkáskérdést és nem zárkózik el a munkások helyzetének — a kor kívánalmait követelte javítása elől sem ridegen: ezt bebizonyította a gazdasági egyesületben a f. hó 4-én megtartott az az értekezlet is, melyet a múlt vasárnapi nagy gazdagylülés kiküldöttéi és az egyesület választmányja tartottak együttesen, hogy a részminim

Aztán, mint aki dolgát jól végezte és úrnője mulattatásáról mindenképen gondoskodott, magára hagyta a feltűzött embert.

*

— Teringettél! dörmögte Zóbor, egyedül maradván, a tréfa kissé vaskos és ez a hölgyecske — bizonyos tekintetben túlságosan vakmerő. A nagyvilági nőt játszva, bolonddát tesz és aztán kikacag. De várj csak kis kobold: meglátjuk, ki nevet utóljára? Ah éppen itt jön!

A mérnök félre vonult kissé, mert a benyíló ajtón, gondolatokba elmerülve valóban Kórógyiné lépett a budoárba.

Bizonyosan az iménti kómius történeten jártatta eszét, mert hirtelen felkacagott és ajkán önkéntelen törtek elő a szavak:

— Eredeti ember! Ej, ne gondoljunk többé rá!

— Ellenkezőleg, asszonyom; helyesen teszi, ha minél gyakrabban gondol rám; szólt meg Zóbor mély meghajlással.

A szép asszony összereszt, aztán meglepetten szegződött tekintete a szőlőre. Mindent inkább elutodott képzelni, mint hogy ismét magánál lássa azt, kit az imént utasított el.

— Ön, uram? Ismét ön? kérdezte.

és így az aratási szerződés dolgában — megbízatásukhoz képest, határozzanak.

Akik ez értekezleten felszóltak, egytől-egyig méltánnyal emlékeztek meg a józan munkásosztályról, melyet senki nem akarhat sem felelőssé tenni, sem meglakoltatni — néhány lelkiismeretlen bűjtőgató eszeveszetségeért.

Ez nyér kifejezést a részminimnak egyhangúlag történt megállapításában is, mely szerint — ahol a részesek az aratást, hordást és cséplést maguk elvégezni képesek, az a minimum — a termés megromlása esetén is 6 métermáza búza és 2 métermáza árpa, ahol a gazda csépléshez saját költségére is fogad segítő munkásokat 5 mm. búza és 1 mm. árpa, ahol pedig a munkások csak learatásra szerződnek, 4 mm. búza és 1 mm. árpa legyen.

A feltételek kétségtelenül olyan méltányosak, hogy a munkások azokkal jogos igényeiket is kielégítve láthatják; másfelől nem kételkedünk benne, hogy a f. hó 15-re újból összehívandó nagy gazdagylülés is elfogja ezeket fogadni és így lehetővé teszi az egyöntetű eljárást.

Irgalmas nők. Korunk szociális mozgalmi foglalkoztatják most leginkább az egész világ társadalmát: az államfőktől lefelé minden gondolkodó elme a mozgalmak nyomán támadt ellentétek kiegyenlítésén fáradozik.

A 48-ban nyert szabadságok nyomán indult meg a nagy harc a vagyon, a birtok után és e harcban a jobban felfegyverkezett — a kinek csak volt valamicskéje, — az élelmesebb szerzett a felszabadult kereskedelembe, a szabadabb lett iparban a mozgóvá vált birtokból, — amennyit elérhetett.

De e közben magára maradt a gyöngébb; a művelt társadalom elhanyagolta a köznéppel való érintkezést. A régi, jóságos nemes földesúr, a szegények mentője: a jóságos magyar nemes nő helye a társadalomban betöltetlenül maradt.

Alakultak ugyan az új érában is jótékony intézmények. Az új polgári társadalom melegen érző hölgyei sok nőegyletet létesít-

— Ismét és mindég. Be akarom és be is fogom bizonyítani, hogy nem vagyok olyan ostoba, amilyennek látszom.

— Ezt nem is mondtam; tiltakozott Kórógyiné.

— De gondolta. A nők sohase mondják azt, amit gondolnak; nekem ez nem szokásom. Tisztazzuk a helyzetet, asszonyom. Visszalépek követségmentől és ime, visszaadom a levelet.

— És mi indította önt erre? kérdezte a szép asszony.

— Kételem támadtak, lelkiismeretem megszólalt; felelt Zóbor. Azt sugja fülemben az a kisbír, hogy tisztességtelen dolog, baráti szolgálattért díjt elfogadni. Oszkár pedig azt ígérte, hogy rendelkezésemre bocsátja a szabadalmazott találmányon értékesítéséhez szükséges tőkét, ha leveleit visszaszerzem. Mit gondol? Nem lehetséges-e, hogy ezt a pénzt leendő hozományából adná?

— Ah, tehát spekulációból vállalkozott e követségre? méltatlankodott Kórógyiné. Ez nem szép dolog.

— Mérsékelje haragját, asszonyom. Mondtam, hogy visszalépek. Magamforma tisztaságaggény nem szennyezheti be magát ily kétes ügyletekkel. Imc a levelei.

tettek, de működésük első sorban arra irányult, hogy az intelligensebb társadalom nyomorultjain segítsenek.

Szabadelvű haladásunk ma már az intelligensebb szegényeknek sok segédforrást nyújt. Az ingyennoktatás, a számos stipendium megkönnyítik a kiképzést és számos új pályát nyit meg, ahol biztos megélhetést találnak a szegény nők is. Elérkezett tehát az ideje, hogy a köznépre is gondoljunk.

A 48 előtti polgári társadalom nem ismerte a munkás bajait, mert akkor csak földmunkásról lehetett szó. Annak bajait a földesúr ismerte és sok helyt annyi jósággal orvosolta is, hogy nem egy helyen — mai napig is — visszakívánják régi jobbágyságukat.

A mai polgári társadalom lépett a régi földesúr jogaiba: kétszeres kötelessége tehát annak kötelezettségeit is teljesíteni.

Az évtizedeken át magára maradt köznép bizodalalmát vissza kell hódítani. E cél elérése érdekében minden lépést szívesen megvállalunk és nagy örömmel tölt el, hogy olvasóinknak hírt adhatunk olyan mozgalomról, amely hivatva van előbbre vinni e magasztos célt.

A kicsiny evangélikus nőegyletünk elnöke, H a n k i s z Károlyné úrnő ez eszmét megakarja valósítani: a munkások gyermekei részére a nyári munkaidőre oly menedékhelyt óhajt létesíteni, ahol szegény szülők, kik nappal munkába mennek, csecsemőiket és 3 éven aluli gyermekeiket elhelyezhetnék. Sok szegény gyermek élete, egészsége és ép elméje mentetnék meg, ha ez az életrevaló eszme megvalósulna, mert bizony a szegény munkásnő addig, míg munkájánál van, nem gonдозhatja gyermekét s örül, ha gyermeke alszik és azt bizony sokszor mákonyal segíti elő.

A kis nőegylet az életrevaló eszmét a maga kis vagyonával nem tudja megvalósítani és csak akkor valósíthatná meg, ha a másik két régebbi nőegylet, egyesek és a város is támogatná. Nem kételkedünk, hogy a régebbi két nőegylet a menedékhely létesítéséhez hozzájárul.

A város a szegények telkarolására

És az asztalkára dobta az összekötött levélsomót.

— Visszaadja? kiáltott Kórógyiné örömmel, mert fölülkerekedett benne a kíváncsiság, megtudni, mit írhatott Szemlaky a második emeleti kisasszonynak. És pénze?

Tartsa meg, vagy küldje vissza Oszkárnak, ahogy tetszik. Ujjaimat égetné az átkos pénz érintése.

— Kórógyiné izgatottan oldta fel a levélsomag fakult szalagját, aztán idegesen teretevet szét maga előtt a levelek egyikét, mohó kíváncsisággal futotta át tartalmát.

Szép arcát hirtelen a felháborodás pirja borította el. Ugyanazok a szavak, ugyanazok a kifejezések, melyekkel Szemlaky neki esküdtött örök hűségét és szerelmet, mikor kezét kérte.

Szeméből a harag villama cikázott elő, egész női méltósága fellázadt e sorok olvasására; lázas sietséggel lépett íróasztalához, a leveleket borítékba zárta, megcimezte és esengetett.

— Parancsol a nagysága? kérdezte a belépő szobalány.

(Folyt. köv.)

aránylag nagy összeget költ évente: abból nem volna nehéz erre a célra 50 forintnyi hozzájárulást évenként biztosítani. Lelkes közönségünkben pedig bizva-bizunk, hogy ily jó ügyet cserben nem hagy.

Kis emberek hitele.

Minden magyar közgazdasági író szívesen foglalkozik ma azzal a törvényjavaslattal, mely a központi hitelszövetkezetek felállításáról gondoskodik. Károlyi István gróf hosszú tanulmányban fejtegeti az e kérdésekre vonatkozó véleményét, a képviselőház igazságügyi bizottságában, jeles gondolkodó, beható tanulmányainal készült beszédekkel érvelnek a javaslat mellett is, ellene is. Az országos gazdasági egyesületben kiváló szaktelkételek tárgyalják a javaslat intézkedéseit; mégis úgy látjuk, hiányzik valami ezekből a tanácskozásból, sehohol senki sem foglalkozik ennek az új hitelorganumnak azon legfontosabb részével, mely a kis emberek hitelkérdésének alapvető bázisát fogja képezni.

Tegyük fel, hogy már megalakult a központi szövetkezet s a vidéken sok helyt működnek a kebelébe tartozó szövetkezetek is. Tegyük fel, hogy én, akár mint kisgazda, akár mint kisiparos, akár mint kiskereskedő, egy ilyen vidéki szövetkezettől száz forintot kölcsönt vettem fel s ez összegért két jó barátom is kezességét vállalt.

Ezzel a hitelüggyeltem mi hármian jogot adtunk a szövetkezetnek arra, hogy ellenünk bármely pillanatban kielégítési végrehajtást vezethessen és magának vagyonunkból, más hitelezőink kárára kielégítést szerzhessen.

Igy tehát mindazok, akik a szövetkezettel szemben bármily csekély összegért is kötelezettségben vannak, a végrehajtás lehetőségének még lejárattal előtt ki vannak téve, velük szemben minden szolid pénzügyes a lehető legnagyobb óvatosságot tanúsítani lesz kénytelen.

Ennek a körülménynek kétféle következménye lehet. Vagy az fog megtörténni, hogy akiről megtudják, hogy a szövetkezetnél obligóban áll, annak minden más pénzügyesét megszorítja, sőt megvonja hitelét; vagy az történik, hogy aki még csak valamennyire is hitelképes, az nem fordul hitelért a szövetkezethez.

Az első esettel szemben védi látszólag a szövetkezetet az a körülmény, hogy a szövetkezetnek módjában áll olcsó kamattal mellett hitelt nyújtani, s így a hitel igénylők más pénzügyesekkel szemben a szövetkezeteknek nyújtanak előnyt. Am viszont nem szabad elfelejteni, hogy a konkurencia sem marad tétlenül és rendes körülmények között a kamattal ezeknél is olcsóbbá válnék.

Rendes körülménynek természetesen azt tekintjük, ha a hitel igénybevételeire hivatott közönség, a kielégítési végrehajtáshoz való szövetkezeti jogosultságot közömbösen fogadná.

De a körülmények előrelátólag rendkívüliek lesznek. A szövetkezetek kivételes joga abban a formában, melyben kontemplálva van, senkire nézve sem lehet közömbös, legkevésbé a pénzügyesekre nézve és így tényleg annak kell megtörténni, hogy aki még csak valamennyire is hitelképes, az nem fordul kölcsönért a szövetkezethez.

Az a kérdés már most, hogy olyan kis emberek számára óhajtja-e a javaslat létesíteni a szövetkezeteket, akiknek hitele már végleg kimerült, vagy azoknak, akik hitelképesek ugyan, de olcsó hitelhez jutni helyzetüknél fogva módjukban nem áll.

Akármielyen képtelenségnek látszik is, hogy egyáltalában szóba jöhetnének a hitelnyújtással olyan emberek is, akiknek a hitelképessége már kimerült, vagy mondjuk helyesebben: olyan emberek, akik a hitelképesség eljuttatni nem tudnak a jelenlegi körülmények között, — akármielyen képtelenségnek látszik is ez a kérdés, — előle ridegen elzárkózni nem szabad, mert hiszen a szövetkezetek legfőbb célja, hogy ekzsztenciákat teremtsen és ekzsztenciákat mentessen meg a végromlásról. Ezeket az embereket tehát számitáson kívül hagyni nem szabad.

A szövetkezetek ama kis emberek számára is létesülnek, akiknek ma hitelük nincsen. Hisz éppen azért van a javaslatban a kivételes végrehajtási kedvezmény, de főleg és természetesen azok számára, akik hitelképesek ugyan, de olcsó hitelhez jutni helyzetüknél fogva módjukban nem áll.

Amint az elmondottakból látszik, ez utóbbiak — tehát akikre nézve legfontosabb volna a hitelnyújtási akció — a szövetkezetek kivételes végrehajtási kedvezménye miatt teljesen ki volnának zárva a szövetkezetek köréből.

Feltétlenül nagyon lényeges szervei kérdés ez a szövetkezeti intézménynek — habár azt lehetne mondani ezzel szemben, hogy más pénzügyesek is részesültek már hasonló kedvezményben s a tapasztalat szerint mégis igénybe vétetett ez intézetek hitelnyújtási akciója. Ugyde a zálogjogilag biztosított követelések és a személyi hitelből keletkező követelések természete között óriási különbség van; ezt talán magyarázni is fölösleges.

Tény, hogy a javaslatban foglalt végrehajtási kedvezmény fenntartása esetén, a hitelszövetkezetek működési köre csak azokra terjedhetne ki, akik hitelképtelenek. Ez természetesen az egész intézmény óriási kudarcat jelentené. Mert ha a szövetkezeti intézmény életbeléptetésének meg is volna az a haszna, hogy a vidéki pénzügyesek kénytelenek volnának a magas kamattal leszállítani, de viszont az is megtörténnék, hogy a szövetkezetek meg egymás után volnának kénytelenek likvidálni.

Az a kedvezmény tehát, mely a szövetkezeteknek végrehajtási jogot enged per nélkül és lejárattal előtt, feltétlenül törlendő volna a javaslatból. De nem tarthatjuk helyesnek ma véleményeket sem, melyek a szövetkezeteket a pénzügyesek felügyelete alá óhajtják helyezni. Az itt elmondottak is bizonyítják, hogy a szövetkezetek éppen a vidéki pénzügyesek riválisai lesznek, közöttünk a szabad versenyt akadályozni esztelennek volna, mert ez vagy egyikük, vagy másikuk tönkretjűtását eredményezné.

De im a vidékre tervezett képviselőségek gondolata lehetővé teszi, hogy a szövetkezet céljának megfelelően hitelnyújtás által ekzsztenciákat teremtsen, ilyeneket a tönkretjűtástól megóvjón és azoknak, akik hitelképesek, olcsó hitelt nyújtson.

A helyzet közvetlen megfigyelése ugyanis lehetővé teszi, hogy a nagyobb rizikóval járónak tetsző ügyletek lebonyolításánál a képviselőségek olyan okiratokat állítsanak ki az adósok által, melyek a már meglévő törvényeink alapján is per nélkül és lejárattal előtt végrehajthatók. Ha ilyen kivételes esetekre volna szorítható az a jogkövetkezmény, melyről itt beszélünk, akkor még nem volnának proskribált emberek mindazok, akik a szövetkezeti kölcsönt igénybe vették. Ilyen okiratokkal a legtöbb pénzügyes ma is dolgozik, csak ritkább esetekben, míg a szövetkezetek ezt megtehették mindig, ha például:

- a) Egy tisztességesnek ismert egyszerű iparos-, vagy kereskedő-szegéd, aki a mesteriségét jól érti, ki magának szorgalommal bizonyos összeget már megtakarított, önállóítani óhajtja magát s e végből szorul a szövetkezet hitelére.
- b) Egy tisztességes földmives, aki serény munkálkodásban tölti életét, megtakarított pénzt a szövetkezet hitelével óhajtja kiegészíteni oly célból, hogy újabb földdarabot, jószágot vagy gazdasági berendezést vásárolhasson.
- c) Egy tisztességes úgynök, vagy házaló, aki bizonyos áru vásárlása és elárúsítása céljából szorul egy előre meghatározott kisebb összegű hitelre, ha megbízhatóságához kétség nem fér.
- d) Végül egy onhíjában kívül pillanatnyi pénzszarabba jutott bármely foglalkozású egyén, ha vagyoni helyzetét hitelt érdemlő módon feltárni képes és ebből kitűnik, hogy a csődbejutástól, vagy vagyoni helyzetéhez mért hitelnyújtás által megmenthető.

Ilyen esetekben, a végrehajtási kedvezményes jog biztosítása mellett, kellene a

hitelszövetkezetnek a rizikó viselésében — más pénzügyesek szokása dacára — előzenyiséget tanúsítani.

A tüdővész terjedéséhez.

Serenyén dolgozom mindenütt a tüdővész terjedésének csökkentésén. A fővárosban már biztosítva van a szegény sorsú tüdővészcek számára létesítendő szanatórium, a hol esetleg pár száz tüdővész fog menhelyet találni. Azonban ha tekintetbe vesszük, hogy Magyarországon majdnem fele az összes elhaltaknak tüdővészben pusztul el, kétségbe kell esnünk a felett, hogy mily módon és mily eszközökkel védekezhettek eme évről évre terjedő, már is mindnyájunkat fenyegető betegség ellen; különösen akkor, midőn a hatóság részéről kellő támogatásban nem részesülünk.

Ha egy gyógyíthatatlan bajjal kellene megküzdenünk, közönyösen tűrnék sorsunkat, de ma már kétséget kizárólag be van bizonyítva, hogy a tüdővész gyógyítható, csakhogy az ebben szenvedőket meg kell óvni minden külső káros befolyástól, és részükre legalább tűrhető anyagi helyzetet teremteni.

Ide vonatkozó számos kutatások bizonyítják, hogy gazdag emberek, kiknek megvan minden eszköz betegségük gyógyíthatására, igen nagy előnybe vannak azon szegények fölött, kik betegségek dacára, nehéz munkával vagy nélkülözéssel kell a maguk és övéik életét tengetni. Sokkal kedvezőbb a tehetősebbek gyógyulása, sokkal kisebb köztük a halálozás aránya mint a szegények közt.

A közegészségügyi bizottság már több ízben foglalkozott ezen ügyvel és meg is tette idevonatkozó intézkedéseit; de a hatóság lassúsága, nembánomsága, ügylátszik megbenit minden üdvös törekvést.

Szanatóriumokat (gyógyintézeteket) mi nem állíthatunk, de igenis gondoskodhatunk arról, hogy minden körülmények között tiszta levegőt szívhassunk és népségünket a szükséges teendőkre figyelmeztessük és megtanítsuk. Egy pár év óta sürgetjük a főúteket és az összes járdák tisztántartását, locsolását, ajánlottuk az utcák éjjel való sópórtetését, ajánlottuk végre népies fűzetek kiosztása által a népre hatni, hogy a legzükségesebb teendőket megismerje és foganatosítsa. De sajnos, mindeddig misem történt e téren, sőt amint biztos kútfórrasból értesülünk, ez évre sincsen a költségelőirányzatba az utcák locsolása felvéve.

A tiszta levegőn kívül a tisztságot és mértékletességet tartottuk szem előtt. E tekintetben előterjesztést tettünk a hatóságnak, hogy mindaddig, míg a szegényebb nép számára ingyen fürdőt nem létesíthetünk, vasárnaponként engedje át a meglévő a nép számára ingyen. Noha ezen javaslatunkat már egy pár hónappal ezelőtt beterveztettük, ez az úgy má napig, pedig a fürdőóvad már nemsokára bekövetkezik, elintézve nincsen.

Mindezekből azt a következtetést kell levonnunk, hogy a bizottság legjobb akarata, törekvése hajtórést szenved, ha a hatóság határozatait továbbra is csekély figyelemben részesíti, minek természetesen következménye az, hogy közegészségünk magasabban színvonalra emelkedni nem fog, és hogy a tüdővész kénye-kedve szerint még fokozottabb mértékben is pusztíthat és szedheti áldozatait.

Dr. Göta.

Ujdonságok.

Szentes, 1898. május 7.

— **Gyűlések a varmegyén.** Csongrád-varmegye törvényhatósági bizottsága a f. hó 25-én tartja meg rendes évnegyedes közgyűlést. A f. 23-an délelőtt 10 órakor pedig a közigazgatási bizottság ülés az varmegyeház kistermében.

— **Ártéri ádóvisszatérítés.** A szentesi ártéri birtokosok részére a II. fokú leszámolás alkalmából visszatérítendő 32788 frt 71 krnak visszafizetése, a társulati pénztárnál f.

évi május hó 15 ik napján veszi kezdetét és a közbécsi ünneppapokon is folytatva, május 22-ig lesz foganatosítva. Ezen alkalmal azok az árterbirtokosok részesülnek adóvisszatérítésben, akiknek földjei magasabb árvízszin alá lettek sorozva a műszaki árterfejlesztés által, mint amilyen árvízszin szerint a kormánybiztosság által készített ideiglenes kiadvási alapon terhelve lettek. Mindazon árterbirtokosok, akiknek visszatérítésre ez alkalommal igényük van, egyéneként lesznek értesítve s a városi előjárásig már meg is kezdte az értesítések kézbesítését. A kifizetés alkalmával minden birtokosnak fel kell mutatnia az 1897. évben tett fizetéseiről szóló befizetési könyvecskét; mert különben a visszafizetés nehézségbe ütköznék, — amennyiben a kifizetés alkalmával a mult év végén mutatkozó kiadvási hátralékok a visszafizetendő összegekből ki lesznek egyenlítve. Figyelmeztetjük tehát az érdekelt birtokosokat, hogy kiadvási könyvecskéiket kéznél tartsák. Valamint különösbbe meg arra is figyelmeztetünk, hogy azon 8 nap alatt, amely a visszafizetésre kitéve van, a saját érdekében öketlenül jelentkezzenek a visszafizetés teljesítő költségét elől, mert különben a későbbi fizetések nehézségbe ütköznének.

— Megváltoztatott fegyelmi ítélet. A vármegye közigazg. bizottságának fegyelmi választmánya Z s á k Frigyes kisteleki tanítót, az ellene lefolyt fegyelmi vizsgálat alapján állása elvesztésére, a nevezett nejt és néhány renitenskedő más kisteleki tanítót pedig többé-kevésbé súlyos egyéb büntetésre ítélte el. Az illetők főbebeszédének elbírálásában a közoktatásügyi miniszter most feloldja ezt az ítéletet és Z s á k Frigyes meg a nejt, aki szintén tanító Kisteleken, dorgálásra ítéli, a többi tanítót pedig teljesen feloldja a fegyelmi büntetés alól.

— Nyugdíjválasztmányi ülések. A községjegyzői nyugdíjválasztmány és a várm. tiszti nyugdíjválasztmány a f. hó 5-én ülést tartottak. Az előbeinek ülése néhai való K a l a p i s János volt algyői községi jegyző özevgyének nyugdíjkérvényét tárgyalta és az özevgy részére évi 122 frt nyugdíjt állapított meg; a várm. tiszti nyugdíjválasztmány pedig P o s z t ó s Bálint várm. tiszti hajdú kérvényét tárgyalta, melyel hosszú évekre terjedő hűségese szolgálata után, bekövetkezett állandó betegeskedése miatt magát nyugdíjaztatni kéri. A nyugdíjválasztmány megállapodása az, hogy P o s z t ó s n a k aki, — mint a várm. pénztárnál alkalmazásban volt tiszti szolgálta, ott valóssággal bizalmi állást töltött be hűségese, lelkiismeretes buzogsággal, évi — 175 frttal való nyugdíjaztatását hozza a törvényhat. bizottságnál javaslatba.

— Felsülés az iskolaállomással. Par éve körülbelül, hogy első ízben felmerült a polgári leányiskolánk és a tanyai népiskolánk állomásátának eszméje. Azóta több ízben kísértett ez a — reánk úgy kulturális, mint gazdasági tekintetben igen-igen fontos kérdés; egy ízben már bizonyos feltételek megállapítása is tanácskozási tárgyat képezte a város erre illetékes hatóságai és a tanfelügyelő közt; sőt ha emlékeztetünk nem csak, már meg is volt egy izromban a nyilvánosságának énekelve, hogy — rövidesen állomási lesznek ezek az iskolánk, bár — a t a n f e l ü g y e l ő é r d e m e n é l k ü l. Hiszen mindegy: akárci érdeme, gondoltuk, csak hogy meglegyen. Halásan fogadjuk el és nyugtazni is fogjuk az érdem jutalmát. Azonban biz úgy

esik, hogy semmire lesz az állomástásból. A közoktatásügyi miniszter ugyanis most arról értesíti a várm. közigazgatási bizottságot, hogy a szentesi polgári leányiskola állomástására nézve ez idő szerint még csak tárgyalásokba sem bocsátkozhatik és a tanyai elemi népiskolánk állomástásáról is csak úgy hajlandó tárgyalni, ha a város jelentékenyebb áldozathozatalra is kész.

— Az új vendéglő bérbeadására ma délelőtt jár le a zár tájlanli verseny és az előjelekből ítélve, minden prófécia nélkül is csaknem bizonyosra vehető, hogy a város e díszes épületének bérbeadásával el fogja érní azt a célt, melyet elérni már akkor remélt, mikor az építést elhatározta, nevezetesen, hogy az építési költség a bérjövdelemben önmagát amortizálja. Komoly reflexiók már tegnap jelentkeztek a bérletre, — úgy hisszük — ma ezek száma még növekedni fog.

— Halálozás. A vármegyehez cinntetőjén, a városházán és a ref. egyház épületén lengő fekete gyászlobogó arról ad hírt, hogy bizonyos ember hunyta le örök álomra a szeméit, akit polgártársai bizalma azzal tisztelt meg, hogy tevékeny részesévé tette a vármegye, a város és az egyház közéletének. J ó s z a i Sándor megyebizottsági tag, városi képviselő és ref. egyházközségi presbiter halt meg a f. hó 6-án, egy derék, egyszerű polgára a városnak, aki — amely helyre a közbizalom állította, azt mindég — szerényen bár, de teljes lelkiismeretességgel töltötte be. Nem érdem ez, csak polgári kötelesség; de hiszen ma nap ezt is olyan kevesen teljesítik önzetlenül, hogy érdemszamba kell vennünk a teljesítést. J ó s z a i temetése ma délután fél 5 órakor lesz. Elhalálozásáról, a város nevében, a polgármester gyászjelentést adott ki.

— Legfelsőbb kitüntetés. M a u t h n e r Ödön világszerte ismert budapesti nagykereskedőnek, kinek az orosz cár által történt magas kitüntetéséről csak a napokban emlékeztünk meg, ő felsége a király, a csász. és kir. udvari szállítói címet adományozta.

— Eljegyzés. L i n c z e n b o l d Lajos, a helybeli polgári leányiskola tanára, f. hó 7-én jegyezte el magának P a p M a r i s k a kisasszonnyal, P a p László ev. ref. tanító kedves és szép leányát.

— Közigazgatási bejárás. A szeged-tápei törvényhatósági útnak müttá leendő kiépítésére érdekéből, a f. évi június 2-ra tüzte ki a közigazgatási bejárás C s a t ó Zsigmond dr. alispán. E hírrel kapcsolatban említjük meg, hogy a szentes aradi útnak müttá leendő kiépítésére vonatkozó műszaki tervekét és költségvetést — a márciusban ezen az útszakaszon megtartott közigazgatási bejárás alapján, már felterjesztették a kereskedelemügyi miniszterhez. Ahogy a tervek onnan, jóváhagyással ellátva leérkeznek, e mütt kiépítésére is nyomban megtartható lesz a zárt ajánlati verseny.

— Házasságok. H o f f e r Armin dr., a szentesi zsidó hitközség tetszetős népszerű rabbija a f. hó 10-én lép házasságra Gyöngyösn P o l a c s e k Ilona kisasszonnyal. Ugyan napon lép házassági frigye Orosháza W e i s z Alajos gyulai fiatal iparos is E h r l i c h Juliska kisasszonnyal Szentcsőrl. Legyen isten áldása az ifjú új párok szép frigyén.

— Trachoma-vizsgálat. A belügyminiszter kiküldötte, B a s s a Ignác dr. a f. hó 6-án idözött Szentesen, hogy itt a trachomaszembetegeknek miként folyó gyógykezelését személyesen fölülvizsgálja. A miniszter kiküldött, a megejett alapos vizsgálat után teljes meglegedését fejezte ki a tapasztaltak fölött

és még ugyanaz napon, a vizsgálatot folytatni, Mindszentre utazott.

— Érdekes ajándék a régészeti múzeumnak. A csongrádmegyei történelmi és régészeti társulat újabb két igen érdekes emlékekkel gazdagodott, melyek közül az egyik unikumszamba megy. P i l c z Mór bécsi lapszerkesztő földink, aki — mint minden évben — most is itthon tölt pár hetet, mind társzerkesztőnk vendége, egy Ausztiában 1849-ben K o s s u t h és B e m ünneplésére vert emlékermet és egy V. Ferdinánd és József nádor reliefképét viselő emlékermet hozott magával és ajándékozott a múzeumnak.

— Kinevezésre ajánlás. C s a t ó Zsigmond dr. alispán előterjesztést tett a főispánnak az iránt, hogy Borbély Károlyt, aki a jogra beiratkozott és a vármegyei központban ez idő szerint mint napdíjas van alkalmazva, nevezné ki — közigazgatási gyakorlatokot helyettesítő fogalmazóvá. A nevezett egyike leghasznavehetőbb munkaerőknek a központban és így bizonyosra vehető a kinevezetése.

— Országjáró cigánybanda. A nyugtalan vére hajtja-úze L e h o t a K i s B a n d i cigányprimást, vagy hogy csakugyan nem képes Szentesen a bandájával megélni: ki volna képes erre alaposan megélni? Egy a bizonyos, — az, hogy B a n d i fel akar kerkedni az egész bandával és végigmuzsikálja nagy Magyarországot, ahol — jól tudja — szeretik-dédelgetik a jó néfós cigányt. A terve megvalósításába is befogott már a banda. Hatósági bizonyítványt kértek ki a várostól és azzal most készülnek felmenni a belügyminiszterhez, kikérni az engedélyt az országjárásra. Ha ezt az engedélyt megkapják; hozzá időre nélkülözni fogjuk a B a n d i é k fűbeámaszó muzsikáját.

— A gőzgepezelő és kazánfűtők vizsgálatára Kruspér Pál kir. főmérnök s államépítészeti hivatalfőnök elnökelete alatt Szegeden szervezett bizottság, vizsgálat 1898. évi május hó 14-én d. u. 3 órakor kezdve, a m. kir. államvasútak szegedi szivattyútelepén fogja megtartani, miről érdekelték azon figyelmeztetéssel értesítettek, hogy a vizsga letételére vonatkozó, kelően bélyegzett s feizserelt kérvényeiket a fent megnevezett bizottság elnökénél (Szeged postapalota) kell megelőzőleg s legkésőbb a kitűzött nap d. e. 9 órajáig benyújtaniok vagy beküldeniök.

— A kis bestia egészségöse. D a n c s ó Györgyöt megharapta egy szőlőkapás kutya. De azért — jó szerencsére — D a n c s ó Györgyöt még sem kellietik majd közöltségen a Pasztor-intézetbe felküdnie, mert nem fenyegeti egyéb veszedelem. Kiderült ugyanis — a megejett hatósági vizsgálat során — hogy a szőlőkapás kis bestija, tekintve attól, hogy D a n c s ó Györgyre fajt a foga, a legjobb egészségnek örvend.

— Kioszk-megnyitás. A központi kávéház tulajdonosa, Tabak David egy igen díszes kioszkot építettett kavéházához, az evangélikus egyház kertjé felé. Az új nyári szórakozó helyet a vendéglős ma nyitja meg F a r k a s Zsigáék bandája közreműködésével és ha az idő kedvez, bizonyosan sok vendége is lesz e kényelmes mulatóhelynek.

Vidéki levelezés.

Mindszent 1898. május 5.

Mi az oka.

Körülbelül 3—4 éve, hogy ügybuzgó és lelkes tanfelügyelők: Dr. T e r g i n a Gyula megkezdte itt az ország szívében, Csongrádmegyében az iskolák állomástását; a községek, városok vezetőivel, az iskolazsekekkel, képviselőtestületekkel tárgyalta és fáradsága úgylátszik nem volt hiába, mert ma úgy pár község kivételével az állomástás biztosítva van; az iskolák és tanítók államiakká lettek! Az igaz, hogy nem könnyen ment a dolog, de fáradságot nem ismerő ügybuzósága nem hagyta csüggedni.

Allami az iskola Csongrádon, Dorosmán, Horgoson, Sándoriván, Szegváron stb. helyen, azonban még Mindszentben állomástási nem sike-

rült, — pedig vegyük csak a dolgot úgy a mint van, nézzük Mindszent községének anyagi helyzetét és lássuk, hogy 1. 2. sőt talán a 3-ik tárgyalás alkalmával is Mindszent község az államosítás tekintetéből mit ajánlott föl. Ismerjük Mindszent községének anyagi helyzetét, tudjuk, hogy az országban mint község, lakosságára nézve második helyen áll, azonban melyik község az, mely minden állami adó frtja után 97 kr. községi pótdát fizetne? Azt hiszem e tekintetben az első!

Vagy melyik község az, amely 23—24 ezer frt állami adóval bír és így pótdátot fizet? és melyik község az, amely a 5% iskolai adót még megtoldaná háromszor annyival, vagyis az 5 százalékos helyett 20 százalékot adna iskolai célokra? Bizony azt hiszem, ily község kevés van és kevés olyan is, melynek lakossága szegényebb volna mint a miénk.

Dacára mindezeknek az iskolák államosításának első tárgyalása alkalmával a közgyűlés felajánlotta, hogy átadja összes iskoláit; azoknak jókora hozására ad 8000 frtot; ad éventint 4000 frtot; nem különben ha fejlesztetik, vagyis osztályszaporítás lesz, a község ad az iskolaépítéshoz fel. A második tárgyalás alkalmával felajánlott Mindszent község képviselőtestülete a község kellő közepén az u. n. »Üjlágé kethelyiségéből a legértékesebb helyen 1600 nsg.-öl területet iskolahelyül; 20.000 frtot iskolaeépítéshez; éventinti hozzájárulás címén 5000 frtot, melyben befoglattatik a hittantanítás, a 3 százalékos óvodai adót, tanítók után fizetendő nyugdíjsszeget; ezenkívül átadja összes felszereléseit, iskolabútorait, tornaszereit és az óvodahelyiséget.

Mindszent községe erejéhez képest mindenha egész a végső határig ment a tekintetben, hogy iskoláit szaporítsa, tanügyét fejlessze, ezt mutatja az is, hogy anyagi helyzetének dacára még az iparostanonciskolát is felállította, melyhez éventint 140 frtal járul.

A jelzett tárgyalások alkalmával is hárt egészen meghúzta, megfeszítette és ment addig, ameddig csak mehetett.

Mindszent községéről tehát mást mondani mint azt, hogy erejéhez képest mindenha megtette köteleességét tanügyének fejlesztése szempontjából, — nem lehet.

Szegények vagyunk, nem tagadjuk, ha tehát nők szívesen áldoznának többet a tanügyre, e szent célra!

Ha figyelembe vesszük a fenti ajánlatokat, azokkal meglehetünk elégedve s tudommal a szerződés ily értelmében be is terjesztett, de az elfogadva nem lett és az ügy most is a kezdet stádiumában van; hajótörést szenvedett államosításunk mindég és ezt leginkább egyrészt a túlkövetelések és más részet az ügynek nem egész lelkesültséggel való felkarolása mellett, a hittantanítás kérdése okozta.

Azt hiszem, ha a minden tekintetben községünknek helyiviszonyát, aldozatkésztségét, a tanügy iránti lángoló szeretetét úgybuzgó és lelkes tanfelügyelőnk megszívleli és e sokat szenvedett községtől igaz és eddig is tapasztalt jóakarattal meg nem vonja, a közgyűlés által proponált bármelyik javaslatot elfogadja és iskoláinkat államosítja. Hogy félre ne erthessem és nehogy azzal vádolhatassam, miszerint csak azért szöszöltem e dolgot, mivel tanító vagyok és óhajtom, hogy államiak legyünk, meg kell jegyeznem azt: eltekintve a tanító érdeklődés minden anyagi dologtól — hiszen nem tudjuk nyerünke vagy veszünk — óhajtom az államosítást községem és a jövő nemzedék érdekében és azon szempontból látnám és kívánnám szükségesnek Mindszentben, hogy iskoláink szaporításának és fejlesztésének, — mire már most is égető szükség volna, — mivel azt községünk saját maga erejéből tenni képtelen, ennek pedig kárát a jövő nemzedék s nyilma! — Azt mondom az imént, hogy a tárgyalás és szerződés megkötését eddig leginkább a hittan tanítás kérdése hátráltatta!

Vegyük csak a dolgot egy kicsit szemügyre

és nézzük pedagógiai szempontból azt, vajjon nem-e helyes nézete volt az igen tisztelt főtiszt. Keller Lajos plebános úrnak akkor, amidőn azt proponálta: »a hittantanításra nézve maradjon a status quo«, mely abból áll, hogy tanítják jelenleg a hittant a tanítók 30 frt tiszteletdíjért az ő ellenőrzése mellett, tanítsák azt továbbra is; annyal is inkább, mivel több oly állami iskola van, hol ezzel a tanítók megvannak bízva és mert itt nálunk — mivel nem összpontosított iskolánk van, hanem szétszórtan vannak elhelyezve — mi szintén, ha tekintetbe vesszük községünk fekvését, pedagógiai szempontból helyesebb — egy hittantanító alkalmazása mint sem érke, eredményre nem juthatna, azt felmutatni képmes vem volna; hátha még tekintetbe vesszük 4 külterületi iskolánkat, hat ottan hogyan végeznék az az egy tanító a heti óraszámot? Csak az osztálytanítóra kellene azt bízni.

Az más kérdés, hogy a törvény szellemével ellenkezik az, hogy az osztálytanítóra bizassék a hittantanítás; de tekintetbe kell venni mindig a helyi viszonyokat és azokhoz alkalmazkodva kell a dolgot intézni, — és úgy, hogy az ügy csorbát ne szenvedjen. — Hiszem pedig azt, hogy ha az osztálytanítóra bizatnék is a hittantanítás, a vallásérkölcsi nevelés ez által nem szenvedne; nem, még akkor sem, ha 1—2 más vallásbeli, t. i. nem róm. kath. tanító nevezetnék is ki, mivel azokat helyettesíteni a hittanórán a többi tanító által lehetne — nem minden osztályban ugyanazon órán van a hittan — vagyis az igazgatótanító által kijelöltek akkor órát — illetoleg osztályt cserélőnek, — és nem szenvedne azért sem, mert nézetem szerint minden tanítónak, ami őt nemes és szép munkájában vezeti, világító fáklyája: a vallásérkölcsi nevelés.

Értsük meg a dolgot és hígadt megfontolások után szavazzunk; van mindkét nemből növendékeink számára 4 osztály; nincs 5. nincs 6-ik osztályunk, mint különválasztva a III. IV. leányosztályunk — tehát ha mást nem, ezt tenni és azokat felállítani szükséges volna; képes-e arra Mindszent község saját erejéből? jelenleg nem; ne vonja meg tehát jóakarattal az igen tiszt. képviselőtestületet e szent célból és amennyit tehet, tegyen meg érte — ha az összes iskoláit államosítaná nem lehetne s e k é r j e n r é s z l e g e s á l l a m o s í t á s t — és viszont, ne vonja meg jóakarattal derék tanfelügyelőnk e szegény községtől, tegye lehetővé, hogy segélyt nyerjünk a hittan tanításra, tegye elfogadhatóvá a község képviselőtestülete által proponált ajánlatot bármelyikét és így iskoláink államiakká lesznek, mi csakis dicsőreterére fog válni mindkét félnek és a jövő Mindszent áldani fogja tettöket!

Gelys.

Köszönetnyilvánítások.

Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, kik kedves, jó s felejthetetlen Eszti leányunk és testvérünk f. hó 6-án történt végítzességétételen jelen voltak, és ez által mély bánatunkat enyhítették, fogadják halás köszönetünket.

Gerecs János és családja.

Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, kik felejthetetlen nőm, illetve anyánk a f. hó 3-án történt végítzességétételen jelen voltak és ezzel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek fogadják ez úton is halás köszönetünket.

Duzsi István és családja

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állapota. A földmivélsügyi minisztérium ma közli, a gazdasági tudósítók jelentései alapján, az április 30-áról szóló mezőgazdasági tudósítást. A jelentés szerint az ország keleti és délkeleti részében záporok és jégesők okoztak némi kárt, de az ország túlnyomó részében szépen gyarapodott a növényzet s ha a vetéseket országos átlagban még sem lehet kifogástalanoknak jelezni, annak az a főoka, hogy a gazdák vetőmag hiányában úgy a tavaszianknál, mint az őszienknél a rendesnél jóval kevesebb magot

vetettek. A sok férgék némely vidéken a vetés 10—20, sőt néhol 25—40 százalékát is elpusztították. A tavaszi vetés országos átlagban igen szépen áll és gyarapszik. Az őszi búzát az eddigi fejlődéséből ítélve többnyire közepesnek lehet jelezni. A korai ősziék a későinél sokkal jobban fejlődnek. Az őszi rozs a búzával gyöngébben áll, de szintén javul; azért az őszi rozs ma még közepes állásúnak is alig mondható. A tavaszi rozs általában kielégítően áll. Az őszi árpa türehető és néhol jó, de a learatásra való terület kisebb a tavalyinál. A tavaszi árpa az egész országban igen jól nő. A zabvetés igen jól áll. A repce a tél folyamán kevesbedett. A hol mégis megmaradt, ott is ritkás és foltos. A kukoricát most vetik kedvező időjárás mellett. A hüvelyesek és kerti vetemények országos átlagban kielégítően állanak. A kölest és a tatárkát most vetik. A már kikelt vetés kielégítően áll. A len és kender is szépen áll. A komló igen szépen nő. A cukorrépa az egész országban szépen kikelt, de úgy ezt, mint a takarmányrépát férgék pusztítják. A korai burgonya jól nő, a mesterséges kaszálók jó közepesen állanak.

Népesedési mozgalom.

(1898 április 29-ától május 6-ig.)

Születtek: Orgován Erzsébet, Molnár Farkas Mária, Öze Rozália, Molnár Erzsébet. Römsödi Francziska, Kun István, Mácsai Rozália, Dezső Bálint, Tulya János, Szilágyi János, Janó János Lajos, Miskolczi Lajos, Török Mária, Dancsó Mária, Szépe Sándor, Kis Zsuzsánna, Horváth Antal, Németh János.

Elhaltak: Győző Molnár Mária 23 é ves ránggörcs. Pataki Rozália 47 év, agyszélhűdés. Erdei Miklós 2 hó, ránggörcs. Kis Julianna 39 év, hashártyalob. Mácsai Mária 5 év, hártýastoroklob. Füst M. József 72 éves, tüdőlob. Csenedes Lidia 20 év, agyhártyalob. Márton Mária 3 hó, bélhurut. Gerecs Eszter 25 év, agyhártyalob. Pintér Mária 62 év, bélszavarodás. Kiss Sándor 59 éves, bélrák. Gilicze János 78 év, agyszélhűdés.

Házaságot kötöttek: Farkas Lajos Józsa Rózsa Ottília, Pataki János Nagy Etlkával, Krémer János Czakó Erzsébettel, Drevenák József Nyiri Juliannával, Farkas Ferenc Vas Teréziával, Szabics László Vida Szűcs Lidiával.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MATEFFY FERENC
Társ-szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Báró MAASBURG BERTA

fábiáni 79 katasztrális hold földje, f. évi Szt.-Mihály naptól haszonbérbe kiadó. Ugyanannak III. t. 181. sz. háza eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal Szentesen. 2—1

A „SZENTESI TAKARÉKPÉNZTÁR”-

nak az úri-utcában levő — volt Buday-féle — 3—1

bolthelyisége

előnyös feltételek mellett kiadó.

Bővebb értesítést ad

Várady Lajos,
igazgató.

Ezen sorsjáték 6 osztályra osztott
össznyereménye a következő:

	korona		korona
1 jutalomnyeremény	á 600,000	1 nyeremény	á 25,000
1 nyeremény	á 400,000	7 „	á 20,000
1 „	á 200,000	3 „	á 15,000
2 „	á 100,000	31 „	á 10,000
1 „	á 90,000	67 „	á 5000
1 „	á 80,000	3 „	á 3000
1 „	á 70,000	432 „	á 2000
2 „	á 60,000	763 „	á 1000
1 „	á 40,000	1238 „	á 500
5 „	á 30,000	90 „	á 300

31700 nyeremény á 200 kor. 3900 nyere-
mény á 170 kor. 4900 nyeremény á 130 kor.
50 nyeremény á 100 kor. 3900 nyeremény
á 80 kor. 2900 nyeremény á 40 kor., összesen

50,000 nyeremény

13.160,000 korona összegben.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

BIHARI EDE

Magy. Kir. szabadalmazott

osztálysorsjáték

főelárusító helye.

Elküldök utánvétellel vagy a betétösszeg előleges beklüldése ellen (posta utalvánnyal vagy ajánlott levélben)

I. osztályú eredeti sorsjegyet

egy egész 6.—frt egy fél 3.—frt egy negyed 1.50 frt egy nyolcad —.75 kr.

A hivatalos terv minden megrendelőnek ingyen mellékeljük. A ház-
jegyzéket mindjárt a házás után felszólítás nélkül beklüldöm.

Megrendeleseket kerem minél előbb a sorsjegyek eladásával megbízott
főelárusítóknak

BIHARI EDE BUDAPEST.
Kerepesi-ut 20.

beküldeni.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

4-4

EGY MILLIO KORONA.

Úton igen praktikus. Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Égészségügyileg megvizsgálva

(Bizonylat Bécs, 1897. júl. 3.)

Szajg
Kalodont

20-16

legjobb és legolcsóbb **Fogtisztítószer.**

A száj kiöblítése valamely fog- vagy szájjal magában nem elég a fogak tisztántartásához.
Ehhez egy fogtisztítószert használata feltétlenül szükséges.

Mindenütt kapható.

Gazdák figyelmébe

Kolodinszky Hipolit

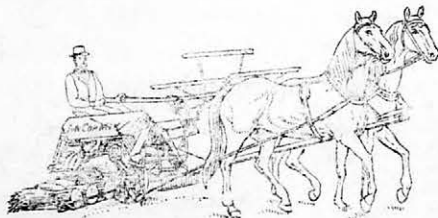
okleveles gépész, lakik Rác János
gáti csász. IV. tized 785 sz. házában,
ajánlja magát az ideci csépléshez, a
gazdaközönség figyelmébe, gőzcséplő-
gép-kezelőül.

Elvállalja továbbá fentemlített
lakásán varrógépek és mindenféle gaz-
dasági gépek javítását előnyös árban,
pontos és lelkiismeretes eszközésre.

A „Hazai Aszfalt-Ipar Részvénytár- saság”

tudatja a t. közönséggel,
hogy az itteni vármegyei műútépítése
alkalmából elvállal mindenemű aszfalt-
és betonmunkákat, u. m.:
gyalogjárók, kapualjak, kony-
hák, folyosók, kamrak aszfalto-
zását esetleg betonozását, valamint
nedves falak szárazzá-
tételét, elszigeteléssei a legmérsé-
keltebb árban. 2-2

Ertekezni lehet az itteni mű-
útépítés vezetőjével: **Grossz Ignác-
czal**, lakik III. tized Mohr Sámuelnál.

16-10

Mc Cormick

Aratógépek

a legjobbak világon
kevelőkötők és murokrakók
Mc Cormick fúkaszálók eredeti amerikai kőszőru-
készületek, szénagoreblők és szénaforgatók leg-
jutányosabban beszerezhetők.

Müller és Weisz cégnél
Budapesten, VI., Gyár-utca 66.

Szétküldés csakis magánfeleknek.

Egy kupón, 3.10 m. hosszú,
egy férfi öltönyhöz
elégészes; ára 50

3 forint 10 kr. jó.
4 „ 80 „ jó.
7 „ 50 „ finom.
8 „ 70 „ finom.
10 „ 50 „ legfinomabb.
12 „ 40 „ angol.
13 „ 95 „ kammgarn.

valódi
gyapjú
szövetből.

20-12

Egy kupón fekete szalonöltönyhöz 10 frt.

Felöltőszövetek 3.25 krtól méterenként főlebb. **Idénszövet** kiváló
színekben, egy kupón 6 frttól 9.95 krtig, **peruvien** és **doszkm.** állami, vas-
úti tisztviselő és **birói talár**hoz való szövetek, a legfinomabb **kamm-
garn** és **seviott**, valamint **egyenruhászövetek** a **pénzügyorség** és
csendárség részére stb. stb. gyári áronak küldetnek szét a szőlőidnek és kitűnő-
nek ismert

Szövet-gyári
raktárból

Kiesel-Amhof Brünmben.

Minták ingyen és bérmentve. Szállítás pontosan a minta szerint.

Figyelmeztetés! Különösen felhívjuk a t. közönség figyelmét arra, hogy a
szövetek közvetlen megrendelésénél sokkal olcsóbbak, mintha vi-
szonteladókól vásároljuk. A **Kiesel-Amhof Brünmben** valamennyi szövetet
eredeti gyári áronak szállítja, mindeu külön haszon felszámítása nélkül.

Dr. Mikecz Ödön

ügyvédi irodáját, az ev. ref.
egyház bérházából, a kispiazc-
útczai **Pacher** féle házba helyezte át.

Aki a szabadban levő fakerítkezései bemázolással egyszerű és biztos módon évek során át megakarja óvni rothadás és penészgombák ellen, használja erre a több mint 20 év óta jól bevált

Karbolineumot,

AVENARIUS szabadalma

és óvakodjék kevésbé értékes utáztatok 10-7 vásárlásától.

Prospektus stb. díjtalan és bérmentve.

AVENARIUS R. Karbolineumgyára

BÉCS, III., Hauptstrasse 84.

16-14 I.

A „SANTAL EGGER“

kiváló gyógyszerjű készítmény. Feleslegessé teszi a Copaitvát és Cubeát. Felülmúlja pontos és biztos hatásban cső. hólyag és vesebántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbját. A **Hamamelis Injeccióval** egyetemben használva a legmakaesabb folyást megszünteti. 1 üveg (40 darab) ára 1 fnt 50 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve 1 fnt 70 kr., 2 üveg 3 fnt 20 kr., 2 üveg Injecció és 1 üveg Santal Egger bérmentve 3 fnt 25 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nándor“-hoz Budapest, VI., Váci-körút 17. Kapható Szentesen: Gombós László, id. Várady Lajos és ifj. Várady Lajos gyógyszerész utraknál.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizszabályozó társulat báboeczka-mindszenti szakasz-igazgatósgától.

441 sz.
1898.

Hirdetmény.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizszabályozó társulat báboeczka-mindszenti szakaszának védgátjain a luczerna kaszálóknak és egyéb fűtermésnek ez évi november 1-ig terjedő használata, a magtermelés és legeltetés kizárásával, 100 vagy 200 méteres szakaszokban nyilvános árverés útján s azonnali készpénz fizetés mellett, a helyszínén a legtöbbet ígérőknek f. évi május hó 11., 12., 13. és 14-ik napjain bizottságilag haszonbérbe fog adatni.

A Kurcza felső torkától a teési magas partig a gát az előtérrel együtt adatik ki.

Ugyanezen alkalommal készpénz fizetés mellett elárvereztetnek a védgátan elhelyezett száraz fűzröszték csomónként, továbbá a 2-10 számú örtelpeken levő tűz-, nyár-, fenyő-örfák négy vagy esetleg két öles részletekben is. — A megvett rösztét és ölfát vevők a társulat területéről június 15-éig elszállítani kötelesek.

Az eladás sorrendje a következő:

1. Május 11-én reggel 8 órakor, az Öcsöd-báboeczkaik határnál kezdve a jaksori örházig, délután az örháztól kezdve a bökényi csárdáig.

2. Május 12-én reggeli 9 órakor, a Szegefűcsárdánál kezdve a Kurcza-toroki örházig, délután az örháztól kezdve az osztorai (8. számú) örházig.

3. Május 13-án reggel fél 9 órakor, az osztorai örháztól kezdve a sulymostói (7. számú) örházig, délután az örháztól kezdve a Kuczori (6. számú) örházig.

4. Május 14-én reggel fél 9 órakor, a bökényi csárdától kezdve a szivágyi (5-ik számú) örházig, délután az örháztól kezdve a kuczori (6. számú) örházig. (A kuczori csárdától a Kurcza felső torkáig terjedő gátrészen ez idő szerint igen jó egy éves lucerna van.)

Szentesen, 1898. május hó 1-én.

3-2

Schneider József,
h. igazgató, szakasz-mérnök.

Magy. Kir. Szab. Osztály-Sorsjáték.

1-ső osztály nyereményhúzás 1898. május 11. és 12-én.

100.000 sorsjegy = 50.000 nyeremény.

Mind a 6 osztály nyereményi összege

13 millió 160.000 korona.

Főnyeremény

egy millió (1.000.000) korona.

Az 1-ső osztály hivatalosan megállapított betéte:

3-3	egész eredeti sorsjegy	—	—	frt 6.—
	fél „	—	—	3.—
	negyed „	—	—	1.50

Rendeléseket, az összeg beküldése ellenében, vagy utánvétel mellett, postafordultával eszközöl a m. kir. osztálysorsjáték főúrada

Szántó és Társa BUDAPEST,
IV., Deák Ferencz-útca 19.

Letéphető

A MAGY. KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTEK eredeti sorsjegyeinek megrendeléséhez!

Megrendelő-levél.

Magyar királyi szab. osztálysorsjegy főúrada **Szántó és Társa, Budapest.**

Kérem a magyar kir. szab. osztálysorsjáték _____¹/₁ I. oszt.

sorsjegyet á frt 6. _____¹/₂ I. oszt. sorsj. á frt 3. _____¹/₄ I. oszt. sorsjegyet á frt 1.50

eredetiben beküldeni, amelyért frt _____ kr _____ összeg (postautarvánnyal küldök. utánvételezhető.)

vezeték- és keresztnév _____

lakás _____

Pontos címet kérünk: posta _____

Különféle közelebbi megjegyzés: _____

A mely sorsjegy nem igényeltetik, áthúzandó.

Oszterhuber Rókusnál

(Szénásy Ferencz utóda)
Szentesen. 10-5

Kapható:

az alatt irt legjutányosabb árak mellett,

1 üveg félliteres bikszádi víz 14 kr.

ha az üveget visszaadjuk, 10 kr.

1 üveg 1 literes bikszádi víz 22 kr.

ha az üveget visszaadjuk, 16 kr.

1 láda 40¹/₂ literes vagy 25 literes üveg bikszádi víz 3.50

ha az üveget és ládát visszaadjuk, 4. —

ÜZLETI ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy az idei friss töltésű bel- és külföldi **gyógy- és savanyú-**

ÁSVÁNYVIZEK

megérkeztek és hogy azokat, házhoz szállítva, a legjutányosabb árban szolgáltatom ki.

A t. közönség szives megrendeléseit kérve, vagyok

teljes tisztelettel:

Eisler Lajos,

fűszer- és csemce-kereskedő.

3-3

Özv. Tóth Ferenczénnek
Alsóréten, 5 hold here-földje nyári
használatra kiadó. — Értekezhetni a
ulajdonossal III. t. 449. sz. a.

566 tk. 1898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Mateffy Ferenc** végrehajtatónak **Csepregi Ferenc és társai** végrehajtatás szenedvedettek elleni vagyoni-közösségi megszüntetése és járulékal iránti végrehajtatási ügyében a szentesi kir. járásbírósa területén lévő **Fábián-Sebestyén** község határában fekvő a **Fábián-Sebestyén** 20. sz. tjkvben A. f. 30. r. sz. alatt foglalt 113¹¹⁶ hold reketyési kaszálóra az árverést 1680 frtban ezen megállapított kikéltési árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1898-évi május hó 26-ik napján d. e. 9 órákor** ezen telekkönyvi hatóság épületében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltési áron alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.c. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikéltött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Kelt Szentesen a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1898. márc. hó 7-ik napján.

KATKICS, kir. aljbíró.

Haszonbérleti hirdetmény.

Trauttmansdorff Alajos gróf úr ő méltósága birtokai közül az alábbjegyzett részletek fognak a f. é. május hó 23-án, hétfőn reggeli 8 órákor az orosházi uradalmi iroda-helyiségben a birtokos gróf úr ő méltósága jóváhagyásának fentartása mellett tartandó

nyilvános árverésen

f. é. Szt. Mihály napjától (a gyepék 1899. évi január hó 1-ső napjától) kezdődő 3 évre bérbe adni és pedig:
A nagy-gerendási III. sz. bérlet 374 hold szántó, jelenleg birja: Németh András és társai.
A nagy-gerendási V-ik sz. bérlet 230 hold szántó, jelenleg birják: Bokor és Adász.

A nagy-gerendási VI-ik sz. bérlet 230 hold szántó, jelenleg birják: Forián János.
A nagy-gerendási IX-ik sz. bérlet 255⁶⁰⁴/₁₁₀₀ szántó, jelenleg birja Rajki József.
A Gerendás legelőbeli XIII. sz. bérlet 64 hold szántó, jelenleg birják: S. Nagy István és Frank István.

A b. csabai kis-megyéri sessió 55³²⁵/₁₁₀₀ hold szántó, jelenleg birja: Hrabovszky János.

A nagyszénási XI-ik sz. bérlet 470 hold gyp és a XII-ik sz. bérlet 470 hold gyp, jelenleg birják: Orosházi gazdák.

A holdak 1100 nsgölesek. Árverési bánatpénz holdanként egy forint.

A részletes feltételek megtudhatók alulírott jószágfelügyelőnél Orosházán és dr. Salacz Oszkár uradalmi ügyész úrnál Szarvason. 3—1

Székács István.

Üzletnyitás.

Van szerencsém a n. érd. közönség b. tudomására hozni, hogy a **Szűcs János** úr házában korszerű

Bádgos üzletet

nyitottam. Sok évi tapasztalatomra támaszkodva, bizwást remélem, hogy minden szakmámbeli igénynek meg fogok felelni.

Bárminemű épületmunkát, u. m. vizgyűjtők, disztető-ablakok, csatornázások, fürdőkádak, fürdő és konyhai berendezések, továbbá javítások is nálam gyorsan és pontosan, a legolcsóbban teljesítenek.

Magamat a t. közönség bizalmába ajánlván.

Szentes, 1898. május hó.

Beck Zsigmond,
bádgos mester.

Kielhauser H.

GRÁCZ.

Kielhauser H.-féle folyékony

Glycerin-Crème

ártalmatlan anyagból készült sikerült vegyület, mely nemcsak a bőrt finomítja hanem tényleg az ifjúi üdéséget eleveníti és azt állandóan fentartja. Legjobb óvszer levegő, szél és napsütés ellen, eltávolít napfoltot, szeplőt, májfoltot és minden más bőrtísa tiltlanságot.

Glycerin-Crème-Szappan

kiváló enyhe, bársónyszerű bőrt idéző elő. A Glycerin-Crème használatánál ajánlható a

Párisi Hőlgypuder

a legártalmatlanabb puder, a bőrt szép fehér színre változtatja és azt simán és szárazon tartja.

Hamisított párisi hőlgypudortól és Glycerin-Crémétől óvakodjanak; csak az a valódi, melyen a címkepen, valamint a leírásan a mellette lévő védjegy van.

Raktár minden gyógyszertár, gyógyszárú és illatszer-üzletbe

és

HALHÓLYAG

elsőrangú orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint a egmegebizhatóbb és feltétlenül ártalmatlan óvszer urak és hőlgyek számára. Ára tnoatoként eredeti párisi osomagolásban 80 krtól 8 frtig.

Megrendelések pontosan és diszcreten eszközöltnék.

KELETI J.

cs. és kir. szab. kötszer-gyár.

Budapest, IV. koronaherceg-útea 17. sz.

Árjegyzék ingyen és barmenente zárt borítékban. 10 forintnyi megrendelésnél 15 százelek Áron-gedmény.

Az összes betegápolások szükséges szerek és cikkéről képes árjegyzék kívánatra szintén díjmentesen küldetik.

Dr. Hőgyes-féle

az egész világon szabadalmazott higiénikus asbest talpbetét

Egy talpmány, mely heasza kísérletek és fáradságok eredménye hivatal van, hogy az embéri test legényagsebb részét megőrzi a meghűléstől. Nincs többé tyukozom, bőrkeményedés, lábfeltérés, lábégés, meg van védve hideg vagy meleg és lábizzadás ellen az, ki cipőjét Dr. Hőgyes-féle szabadalmazott Asbest talpbetét-tel látja el. Csakban szenvedőknek és köhögésre ingerülteknek megbecsülhetetlen értékű.

Az asbest talpbetét kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22600 pár szállított. Ára páronként 1 frt 20 kr., gyermekeknek 60 kr. Széküldés csakis utánvétellel. Felvilágosítások és prospektusok ingyen.

Általános Asbestárú-gyár betéti társaság Budapest, VI. Sziv-útea 18. 4

Dr. Halász

orr-, torok-, fül- és fogorvos

(Hódmező-Vásárhelyen, nagypiactér)

Szájvíze 1 frt 70 kr. Fogpora 1 frt 50 kr.

Fogcsepjei 35 kr.

A lehető legjobb és leghatásosabb készítmények.

Kaphatók: 10—

Gömbös László és Stammer László urak
gyógyszertárában, Szentesen.

Szagtalan és nyomban száradó

Christoph Ferenc SZOBAPALLO FÉNYLAKK

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt használtatásának, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakknak sajátja, elkerültesse. E mellett a használat olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolás. A palló nedves tárgyval feltörülendő, anélkül hogy elveszethetné fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapall-fénylakk,
sárgasbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfesték fodi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolás stb.; van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)
uj pallókra és parkette, mely csupán fényt ad. Különösen parkette s olajfestékek már bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennélfogva nem fodi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyszög mtr. (két középnagyságú szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9 és fél márká.

A követlen megrendelések minden városban, ahol vaktárok vannak ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és barmenente küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850 éve létező gyártmányt sokféle utánozzák és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnameg nem felelő minőségben hozzák forgalomba

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója

Prága, K. Berlin.

RAKTÁRK:

Szentes: Eisler Lajos, Csongrád: Bagossy József H.-M.-Vásárhely: Csipott R. Ferenc. 9—2

Csokoládé, cacao, bonbonok

legjobb és legtisztább minőségben

FIUMEI Cacao és Csokoládé-Gyár (R.T.)

Kapható minden jobb fűszer-és csemege-üzletben

Sántha Ferencz

IV-ik tized 286. számú háza, mely áll két egymásba nyíló padolt szoba, konyha és 2 kamarából, nagy telekkel és gyümölcsös kerttel — szabad kézből eladó

1.000,000 Korona nyerhető

Egy millió

A 2-ik magy. kir. szabad. osztálysorsjáték 50.000 nyereseményének jegyzéke.

A játékterv 9. §. szerint a legnagyobb nyeresemény **1.000.000 Egy millió Korona**

A nyeresemények következőleg vannak beosztva

Nyeresemények:	Korona:
1 á	600 000
1 ,	400 000
1 ,	200 000
2 ,	100 000
1 ,	90 000
1 ,	80 000
1 ,	70 000
2 ,	60 000
1 ,	40 000
5 ,	30 000
1 ,	25 000
7 ,	20 000
3 ,	15 000
31 ,	10 000
67 ,	5 000
3 ,	3 000
432 ,	2 000
763 ,	1 000
1238 ,	500
90 ,	300
47350 ,	200, 170, 130
	100, 80, 40 korona.

50 000 nyor. és jutalom 43 160 000 kor. ért. melyek 6 osztályban kisorsoltatnak.

A 2-ik magy. kir. szab. **OSZTÁLYSORSJÁTEKBA**n a sorsolási program szerint **egy millió koronát**, tehát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyeresemény a játékterv 9. §. szerint; ennél fogva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyerési esélyeket nyújt; és pedig

100.000 eredeti sorsjegy **50.000** pénznyereseményt.

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes 50.000 nyeresemény a mellette álló jegyzékben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid időközben kisorsoltatik, midőn is a nyert összeg a szerencsés nyerőnek készpénzben kifizetettik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el:

Egész	eredeti sorsjegy 6 frt — kr.
Fel	, , 3 , — ,
Negyed	, , 1 , 50 ,
Nyolcad	, , — , 75 ,

Az összegnek postautalványon való vétele után azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyet az első hűzásbani érvényenél. Kívánatra utánvételt is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti hűzási programot is megküldjük és minden hűzás után verőink azonnal megkapják az eredeti hűzási lajstromot.

Gyakran ezreket kockáztatnak merész vállalatokba, a midőn a kilitásba helyezett nyeresemény nagyon kérdéses. Ennél fogva kockázassunk egy sorsjegy vételevel aránylag oly csekély összeget, amely által hirtelen nagy tőket nyerhetünk.

Sorsjegyeszietünk nagyon csekély és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelémennyel ne késünk és kérjük azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenesetre

legkésőbb **f. é. május 11-ig**

hozzánk beküldeni.

Fehér Lajos és Társa

a m. k. szab. osztálysorsjáték főelárúitói.

BUDAPEST, Gizettáér 5 sz.

Játékterv a II. sorsjátékhoz.

Első osztály.		Második osztály.		Harmadik osztály.		Negyedik osztály.	
Betét 12 korona.		Betét 20 korona.		Betét 32 korona.		Betét 40 kor na.	
(Beleértve 2 kor. gyűjtődíj.)		(Beleértve 2 kor. gyűjtődíj.)		(Beleértve 2 kor. gyűjtődíj.)		(Beleértve 2 kor. gyűjtődíj.)	
Hűzás: 1898. május 11. és 12.		Hűzás: 1898. jún 7. és 8.		Hűzás: 1898. július. 6. és 7.		Hűzás: 1898. aug. 3. és 4.	
Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 á	90000
1 ,	20000	1 ,	25000	1 ,	30000	1 ,	30000
1 ,	10000	1 ,	10000	1 ,	20000	1 ,	20000
1 ,	5000	1 ,	5000	1 ,	15000	1 ,	15000
3 ,	2000 6000	3 ,	3000 9000	3 ,	10000 30000	3 ,	10000 30000
5 ,	2000 6000	5 ,	2000 10000	5 ,	5000 25000	5 ,	5000 25000
8 ,	1000 5000	8 ,	1000 8000	8 ,	2000 16000	8 ,	2000 16000
30 ,	500 4000	20 ,	500 10000	10 ,	1000 10000	10 ,	1000 10000
50 ,	300 9000	60 ,	300 18000	70 ,	500 35000	70 ,	500 35000
2900 ,	40 116000	3900 ,	80 312000	4900 ,	130 637000	3900 ,	100 663000
3000 ny.	Kor. 240000	4000 ny.	Kor. 477000	5000 ny.	Kor. 898000	4000 ny.	Kor. 934000

Ötödik hűzás.
Betét 32 korona
(Beleértve 2 kor. gyűjtődíj.)
Hűzás: 1898. aug. 24. és 25.

Nyeresemény	Korona
1 á	100000
1 ,	30000
1 ,	20000
1 ,	15000
3 ,	10000 30000
5 ,	5000 25000
8 ,	2000 16000
10 ,	1000 10000
70 ,	500 35000
3900 ,	200 780000
4000 ny.	Kor. 1061000

Hatodik osztály
Betét 24 korona.
Beleértve 2 korona gyűjtődíj.
Hűzás: 1898. szept. 14. — okt. 13-ig.
Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben

KORONA	
1.000.000 (Egy millió)	
1 jut. kor.	600000 600000
1 nyer. á	400000 400000
1 ,	200000 200000
1 ,	100000 100000
1 ,	60000 60000
1 ,	40000 40000
1 ,	30000 60000
3 ,	20000 60000
20 ,	10000 200000
50 ,	5000 250000
400 ,	2000 800000
720 ,	1000 720000
1000 ,	500 500000
27800 ,	200 5560000
30000 nyer. és jut.	9550000

MÉRLEG.

Bevétel		Kiadás	
100000 sors. I. oszt. á k. 10		1000000	3000 nyer. I. oszt. . . 240000
97000 , , , 18		1749000	4000 , II. . . 477000
93000 , , , 30		2790000	5000 , III. . . 898000
88000 , , , 38		3344000	4000 , IV. . . 934000
84000 , , , 30		2520000	4000 , V. . . 1061000
80000 , , , 22		1760000	30000 , VI. . . 9550000
		Kor. 13.160.000	50000 nyerem. Kor. 13.160.000